

store Antal Arbeidere og Arbeiderfamilier, der gjennem denne Fabrikation finde deres Underhold, og i det Hele taget Hensynet til denne Fabrikations Betydning som Kunstindustri. Det maa ikke glemmes, at det er en Kunstindustri, som der her er Spørgsmaal om, der i forskjellige Retninger har sin Betydning paa — om jeg tør sige — hele Folkets Udvikling. Det er en Haandhævelse af Nationaliteten, at vi have en saadan Fabrikation. Skulde den falde, ja, saa vilde det være et hjerligere Tegn paa Dekadence, som vilde være meget uheldigt. Vi have derfor fundet, at der vilde være Anledning til at holde sig paa den forstaaelige Side, og det tror jeg, gjælder om Mæglingsforslaget, hvorimod vi have fundet Betænkkelighed ved at gaa saa langt ned, som af den høitærede Minister foreslaaet. Jeg skal derfor meget anbefale dette Mæglingsforslag til det høie Things Velvilje. — Vi komme saa til Vædringsforslaget under Nr. 16 med Hensyn til Stentøi og Fajance. Der er Forholdet dette, at den høitærede Minister i sidste Samling havde foreslaaet, at man skulde gaa ned til 4 Dre; men ogsaa der fandt Thinget, at der var Anledning til indtil videre at blive staaende ved 6 Dre. Nu har den høitærede Minister stillet et Mæglingsforslag om at gaa ned til 5 Dre, og dette er tiltraadt af et Mindretal i Udvalget ligesom forrige Aar. Vi have imidlertid ogsaa der fundet, at allerede det, at man stryger den høiere Sats for dekoreret Fajance, er et Afdrag i Tolden. Nu er der kun een Sats, medens der tidligere var to, og dernæst er det jo ganske vist, at der her er Spørgsmaal om en almindelig Forbrugsartikel, saaledes at der er et Hensyn til Forbrugerne, som med større Stykke gjør sig gjældende, end hvor Tølen var om Porcellæn. Men paa den anden Side have vi dog ment, at denne Told af 6 Dre ingenlunde kunde siges at være uforholdsmæssig høj. Man kan naturligvis ikke lægge Vægt paa, at der, naar man har en enkelt Position af Varer, som omfatter Gjenstande af meget forskjellig Værdi, saa kan være enkelte Gjenstande, som den rammer uforholdsmæssig. Det er jo Noget, som aldrig kan undgaa, naar man vil have Fordelene ved kun at have een Position, og derfor kan man, saa vidt vi skjønne, ikke som Argument mod denne Told henvide til, at naar man tager en enkelt Ladning af særlig billige Gjenstande, Tolden saa kan blive uforholdsmæssig høj. Man maa derimod tage Gjennemsnittet af de paagjældende Gjenstande, som der kan være Spørgsmaal om, og naar man saa ser i Bilagene, Tillæg B. Sp. 797—798 paa en Oversigt over for-

skjellige Forsendelser af Fajance af de mest forskjellige Sorter, billige og dyre, hvilke ere tagne ud af en Forhandlers Kalkulationsbog uden noget som helst Hensyn til at naae det ene eller det andet Resultat, men som et aldeles objektivt Gjennemsnit, vil man finde, at Tolden, naar man tager Gjennemsnittet af de dyre og billige Varer, udgjør 23 1/2 Procent, og det have vi fundet ikke at være uforholdsmæssig høit, betragtet som Gjennemsnitstold. Og selv om man nu her vil accentuere Forbrugernes Interesse, maa man paa den anden Side heller ikke undlade at se hen til den Rolle, som denne Produktion spiller for Arbeiderne. Det er jo klart, at det, at staae Arbeide, er en Opgave, hvis Betydning ingenlunde kan overses, og som det forekommer mig mere og mere gjør sig gjældende. Og naar de Herrer saa ville gennemlæse de Meddelelser, vi have modtaget fra Aluminia og for det Første se det Antal Arbeidere, det beskæftiger, og den Løn, de faae, og dernæst hvorledes der sørges for disse Arbeidere — det vilde jeg særlig bede de ærede Medlemmer gjøre sig bekendte med, det forekommer mig at afgive et Vidnesbyrd om en høit human Styrelse — saa tror jeg, at man kan sige, at denne Beskyttelse er ingenlunde overflødig, thi den kommer virkelig Arbeiderne tilgode. Det er et Formaal, en Anvendelse, om hvilken man maa sige, at det er ikke at tage fra Arbeiderne og give til Andre, men det er at anvende det Paagjældende netop i selve Arbeidernes Interesse. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det i Selskabets Statuter er bestemt, at, efter at Aktiekapitalen er forrentet med 5 pCt., skal der udredes Tantième og saa til Arbeiderne, saaledes at der for Arbeidernes Vedkommende i de sidste tre Aar f. Ex. er henlagt over 25,000 Kr., og at disse Grundsætninger ogsaa ville blive gennemførte i Henseende til den kongelige Porcellænsfabrik. I Betragtning deraf have vi ment, at vi kunne blive staaende ved den Nedsættelse, som finder Sted derved, at man nu kun har en enkelt Gjennemsnitsats i Forhold til de tidligere to Sæter, og Flertallet skal derfor foreslaa Thinget at fastholde sin tidligere Afstemning paa dette Punkt og har ikke ment at kunne gaa med til det af Finantsministeren stillede og af Mindretallet tiltraadte Forslag. — Ved Vædringsforslag Nr. 17 tillader jeg mig at gjøre opmærksom paa en Trykfeil til Position 64, idet der skulde staa „16“ istedetfor „13“. Det er et Forslag, som allerede blev stillet ifjor og ikke blev vedtaget, og Udvalgets Flertal har ikke fundet Anledning til at fravige sin tidligere Opfattelse. Vi have heller ikke fundet, at der foreligger nye Kjendsgjenninger, som